

Noorsootöö võimalused NEET noortega tegelemisel

Piret Jeedas, SA Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo,
koolituspartner, piret@ruumiloojad.ee

**EUROOPA
NOORED**
EUROOPA.NOORED.EE

ARCHIMEDES

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

KUIDAS MAKSIMAALSELT RAKENDADA
NOORSOOTÖÖ MITMEKESISEID
VÕIMALUSI?

KUIDAS LUUA UUSI TOIMIVAJAD
LAHENDUSI?

Noorsootöö

noortele arendavaks tegevuseks tingimuste loomine, mis võimaldab neil oma vaba tahte alusel tegutseda väljaspool perekonda, tasemeõpet ja tööd (Noorsootöö strateegia 2006-2013).

Kaasav noorsootöö

kõigi noorte aktiivset, võrdväärset osalust soodustav ja toetav mõtestatud ning teadlik tegevus, millega kaasatakse erivajadustega ja vähemate võimalustega noored noorsootöö igapäevastesse tegevustesse (Jüristo ja Kannelmäe-Geerts 2009–2011, Kaasava noorsootöö käsiraamat, ilmumas)

*MA MÕTLEN PALJU
MUL ON SOOVID, UNISTUSED JA IDEED
OLEN ETTEVÕTLIK
MA OLEN MILLESKI VÄGA HEA
VAJAN TOETUST, INDIVIDUAALSET TUGE JA SUUNAMIST
SOOVIN, ET MIND KUULATAKS
KARDAN LÄBIKUKKUMIST
KOGEN ERINEVAID ASJU, NII TÕUSE KUI KA MÕÕNE
MA EI OSKA ALATI MÕTESTADA OMA KOGEMUST
MIND HIRMUTAB VALIKUTEROHKUS
MA VÄÄRTUSTAN SÕPRU
HINDAN MITMEKESIST LÄHENEMIST
MEELDIB TEHA JA PROOVIDA VÕIMALIKULT ERINEVAID ASJU
MA EI OLE ALATI VALMIS KÕIKE ELLU VIIMA
MA EI PRUUGI OLEMASOLEVATES RAAMIDES ALATI HAKKAMA SAADA*

Kes on meie sihtgrupp?

KÕIK NOORED ???

Millest me lähtume?

tegevuse vs noore-kesksus?

mõtteharjutus kodus

mida need põhimõtted tegelikult tähendavad, kas ja kuidas avalduvad meie igapäevases tegevuses? Kuidas haaraksid noori nende põhimõtete mõtestamisse? Milliseid meetodeid selleks rakendaksid sina?

- noorte jaoks ja koos noortega, kaasates neid noorsootöö otsuste tegemisse.
- lähtutakse noorte vajadustest, huvidest ja soovidest.
- põhineb noorte osalusel ja nende vabal tahtel.
- põhineb noorte omaalgatusel.
- läbib nii riigisisene kui ka rahvusvaheline lõimumine.
- lähtutakse eetilistest kaalutlustest ja võrdse kohtlemise printsiibist.
- noorsootöötaja lähtub töös noortega sallivuse ja partnerluse põhimõttest.

Sammud noorte kaasamisel (Vivien Lowndes and Lawrence Pratchett, 2006: CLEAR: Understanding Citizen Participation in Local Government.

CAN /SAAN (ressursid, oskused, teadmised)	Kas noorel on tegelikud oskused ja teadmised protsessis osaleda?
LIKE/MEELDIB (kuuluvus, seotus, huvid)	Kuidas jõuda nooreni tema huvidest/kuuluvusest lähtudes? Millised on küsimused, mis noori kõnetavad?
ENABLED/OLEN VÕIMELINE (pädevused, võimalused, struktuur- aeg, ruum, kättesaadavus)	Kuidas luua võimalused kaasamiseks noorele sobival viisil, ajas ja kohas? Läbi milliste vahendite me noortega suhtleme, millises vormis (sh keelekasutuse stiil) konsulteerime nendega või milleks tagasisidet küsime?
ASKED/KUTSUTUD, KAASATUD (väljundid, tegevused)	Kas meie loodud kaasamise viisid ja vahendid ka tegelikult noorteni jõuavad? Mil viisil noortega kohtuta, milliste tegevuste kaudu?
RESPONDED/TAGASISIDE (tulemuste nägemine)	Millises mahus või viisidel me noorte arvamusega arvestame ning kuidas seda noorele tagasi peegeldame? Mis muutub noorte arvamuse avaldamisest või osalusest?

Mõned näited

* PÄRNUMAA NOORED HAKKAJAD KOGUKONNA TOEL TÖÖTURULE

Pärnumaa Ettevõtlus -ja Arenduskeskus www.peak.ee

Aktiviseerida pikaajalised noored töötud läbi kogukonna toetuse (40 noort aktiivlaager, mentor, nõustamine, individuaalne lähenemine, õpiabi pakkumine, filmi loomine jne).

• PÄRNUMAA KODANIKUÜHISKOND AKTIVISEERIMAS TÖÖOTSIJAID - PÕLVKONDADEVAHELINE KOOSTÖÖ TANDEMMEETODIL

Raeküla Vanakooli Keskus

(<http://www.raekylavanakool.ee/kaimasolevad-projektid/polvkondadevaheline-koostoo-tandemmeetodil/>)

Pikaajalised arenguprogrammid

Pilootprogramm NOORTE TÖÖOTSIJATE
OSALUSVÕIMALUSTE SUURENDAMISEKS NOORSOOTÖÖS
(Kiviõli, Võru, Tallinn)

`koolitused, seminarid, õppereis, strateegiapäevad

Nt, Võrus koostöö Töötukassaga (noortekeskus kui arvel
olevale noorele tööpraktika/vabatahtliku töö läbimise
koht)

Nt, Tallinnas, Selge Siht programm noortele, mis toetub
sotsiaalse tsirkuse lähenemisele (töökool,
meeskonnatöö, grupitööd, nõustamine jne)

Pilootprojekt KOVide noorsootöö võimekuse suurendamiseks tegelemaks kooliraskustes noortega (Narva, Kuusalu, Loksa, Pärnu), seminarid, koolitused, õppevisiit

TUGIPROGRAMM NOORTELE (alats sept 2012)

Pärnu KOV tugiprogrammi eesmärgiks on erinevate osapoolte koostöös suunata kooliraskustes noori erinevatesse huviringidesse, kus eriväljaõppe saanud juhendaja ja tugiisik tegutsevad pikema aja vältel ühe noorega, et leida igale noorele sobiv tegevus ning sellega noore enesekindluse tõusule ja õpimotivatsioonile kasvule kaasa aidata.

Vt ka:

<http://www.parnupostimees.ee/968442/oppenoustamiskeskuses-puutakse-koolimuresid-ennetada/>

Käimasolevad programmid

Väärt algatused noorte töötsijate toetamiseks (Kohtla-Järve, Kehtna, Valga, Põlva, Sillamäe),
<http://arenguprogramm.wordpress.com/>

Innustavad teod kooliraskustega noorte toetamiseks (Valga, Haapsalu, Saue, Tartu, Kohtla-Järve),
<http://arenguprogramm2.wordpress.com/>

Koolitustegevus, mentorlus, õppereis, idee arendamine KOV-des

Vaata veel lisaks

NUPP TÖÖLE

...noorte tööotsijate programm, mille käigus saavad noored avastada oma häid omadusi suvelaagris, proovida erinevaid ameteid ja läbida tööpraktika mainekate tööandjate juures (www.nupptoole.ee)

õppematerjalid, näited, kokkuvõtted

<http://mitteformaalne.ee/kaasavnoorsootoo.html>

Käsiraamat „Noorsootööst ja noorte
tööhõivest”

[http://www.mitteformaalne.ee/noorsoo
too](http://www.mitteformaalne.ee/noorsoo
too)

Noortele tööotsijatele suunatud
pikaajaline koolitusprogramm „Tulen
turule!”, [http://euroopa.noored.ee/files
/Tulen_turule_raport.pdf](http://euroopa.noored.ee/files
/Tulen_turule_raport.pdf)

Kus on potentsiaal...

Noorsootöö on dünaamiline valdkond, mis võtab arvesse noorte huve/vajadusi/mitmekesisust ning on avatud koostööks teiste valdkondadega.

Noorsootöö on laiahaardeline ja meetoditelt mitmekesine valdkond - kas ja kuidas me kasutame ära iseendas olevat potentsiaali???

Mitmekesisus ja erinevate lähenemiste põimumine, paindlik lähenemine (teater, muusika, kino, tsirkus, loovkirjutamine, tants, ehitamine, meisterdamine, autosport, tänavakunst, talgud, loodus, matkamine...mida kõike veel?)

Mitteformaalse õppe ja selle mõtestamise kaudu eluks vajalike oskuste, suhtumiste arendamine (probleemide lahendamise oskus, analüüsivõime, enesejuhtimine, suhtlemine, meeskonnatöö, keelteoskus, digitaalne kirjaoskus).

Individuaalne lähenemine ja paindlikkus tegutsemisel.

Vajab lihvimist

- Toetava ja aukudeta võrgustiku olemasolu - kes on need osapooled, kes saavad noori toetada? Ja kes on puudu?
- Maailm muutub: milliseid oskusi vajame tulevikus. Noorsootöö potentsiaal kiireks reageerimiseks võiks olla meile eeliseks. <http://www.fututuba.ee/2011/08/tulevikutoo-kumme-votmeoskust.html>
- Sektoriülene koostöö, olemasolevate teenuste mitmekesistamine ning uute lahenduste koosloomine **noortest lähtuvalt** (ettevõtjad, kogukonnad, partnerid, noored jne)
- Olemasolevatest raamidest lahti laskmine ja tegelike, mõtestatud, püsivate lahenduste loomine
- Julgus ise algatada, käima lükata, ellu viia

Ja viimaks vaade endasse - millistes raamides oleme ise kinni

“See on ju lisatöö”

Laud on ohtlik koht maailma vaatamiseks (John le Carre)

If it is about us, do not do it without us (Tim Merry)

Kui kõik oleks võimalik...

